

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XXVI. (XXIII.) évfolyam, 13. (339.) szám. 2022. július 1.

Ez lesz 2022 júliusában

2022. július 1. A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány szervezésében ezen a napon fejeződik be a III. „Minden egész eltörött” című gitár- és énektábor a Kisgejőci Egry Ferenc Líceumban. A tíz településről érkezett fiatalok oktatói az alábbi személyek: **Ivaskovics József** – a Credo együttes vezetője; **Györkené Csákány Marianna** – a Kisgejőci Egry Ferenc Oktatási Nevelési Komplexum énektanára, **Kepics Andzselika** – a tábor szakreferense, a Nagyberegi Református Líceum és a Nagyberegi Középiskola énektanára, **Tárczy Nóra** – a Kisgejőci Egry Ferenc Oktatási Nevelési Komplexum oktatója, **Kosztik Eszter** – az Ungtarnóci Zeneiskola gitártanára.

2022. július 1. „Ecsettel a békéért” címmel ezen a napon kezdődik az idén 15 éves Kárpátok Művészeti és Kulturális Egyesület (KMKE) jubileumi alkotótábora a Kárpátokban **Öry László** és **Kopriva Attila** szervezésében.

2022. július 2. Ezen a napon fejeződik be a magyar színházak kisvárdai találkozója, amelyen a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulata is részt vett.

2022. július 9. A Szolyvai Emlékparkbizottság terepszemlét tart az emlékparkban. Csendes koszorúzás az NKVD által meghurcolt magyar parlamenti képviselők emlékkeresztjénél. 75 évvel ezelőtt az NKVD által koholt vádak alapján megtorlásban részesült **Bencze György** (Bilke, 1885. 03. 02. – 1947?), **Földesi Gyula** (Szobránc, 1875–1947?), **Riskó Béla** (Kassa, 1887. 05. 12. – 1947?), **Zsegora Ödön** (Gyetyánliget, 1895–1947?), a Magyar Országgyűlés kárpátaljai képviselői a GULÁG-táborokban nyomtalanul eltűntek. **Ilniczky Sándor** (Feketeadó, 1889. 01. 30. – Tomszk, 1947) görögkatolikus kanonok, székeskáptalani nagyprépost, az Országgyűlés felsőházának örökös tagja Tomszkban gyanús körülmények között halt meg. Őket 1991-ben rehabilitálták.

2022. július 12. Az alap- és mesterképzés elvégzését igazoló oklevelet vehetnek át az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének (UNE UMOTI) végzős hallgatói az egyetem Bercsényi Miklós Könyvtárában. Kezdetre 10 óra.

2022. július 15. Könyvbemutató a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Budapest Főváros Levéltára és a Nemzeti Emlékezet Bizottság gondozásában végre magyarul is megjelent Olekszij Korszun *A kárpátaljai magyarok és németek internálása és deportálása 1944 és 1955 között* című kötete. Helyszín: Beregszász, Európa–Magyar Ház. Kezdetre: 11 óra.

2022. július 17. Csendes koszorúzás a Tiszabökény határában emelt Turulos emlékoszlopnál a Rákóczi-szabadságharc 1703 júliusában, a tiszaujlaki–tiszabecsi révnél vívott első győztes csatájára emlékezve.

Fontosabb évfordulók, megemlékezések

2022. július 1. 80 éves **Dr. Ortutay Péter** (Ungvár, 1942) író, angol nyelvész, műfordító.

2022. július 7. 125 éve született **Simon Menyhért** (1897–1952) szerkesztő, költő. **2022. július 21.** 65 éves **Sütő Miklós** (Bátyú, 1957) festő.

2022. július 22. A nándorfehérvári diadal emléknapja.

2022. július 22. 65 éves **Bartosh József** (Munkács, 1957) festő, restaurátor.

2022. július 23. 95 éve született **Balla László** (1927–2010) író, költő, szerkesztő, tankönyvíró, műfordító, művészettörténész.

2022. július 30. 100 évvel ezelőtt született Budapesten Pallavicini Antal néven **Pálincás Antal** († Budapest, 1957. december 10.) magyar honvéd őrnagy, az 1956-os forradalom kivégzett mártírja.

VENDÉGSÉGBEN

2022. július 6–10. A *Balatongyöröki* Honismereti Kör Egyesület (elnöke: Piszter Péter) újra megrendezi a hagyományos Nemzeti Hetet Balatongyörökön. Július 7-én a Határon túli testvérek napján mások mellett **Tóth Lajos** polgármester (Felvidék) és **Illár József** volt polgármester (Kárpátalja) „*A kettézárt falu története: Nagyszelmenc–Kisszelmenc*” címmel tart előadást. A vasárnapi zárórendezvényen **Vidnyánszky Attila** színház- és filmrendező, a Nemzeti Színház igazgatója „*A kultúrharc*” címmel osztja meg gondolatait a résztvevőkkel.

FELHÍVÁSOK, KÖZLEMÉNYEK

* A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány nyolcadik alkalommal hirdet népzenei és néptánc tehetségkutatót „*Szól a fülemüle*” címmel. A program szakmai partnere a Hagyományok Háza Hálózat kárpátaljai kirendeltsége. A tehetségkutatóra a 7 és 16 év közötti kárpátaljai tanintézményekben tanuló, hagyományápoló hangszeres szólólisták, hangszeregyüttesek, szólótáncosok és néptáncegyüttesek jelentkezését várjuk legkésőbb 2022. július 31-ig. Jelentkezni kizárólag elektronikus úton lehet az alábbi linkre kattintva: [Szól a Fülemüle – jelentkezés!](#) Részletes információt a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány munkatársaitól e-mailben: geniusja2019@gmail.com kaphatnak munkanapokon 8:00-16:00 óra között.

* Záhony Város Önkormányzata ukrán–magyar nyári tábort szervez 10–16 év közötti gyerekek számára. A tábor háromszor egyhetes turnusokban kerül megrendezésre Záhonyban. Időpontok: július 11–17., július 18–24., illetve 25–31. A program célja a magyar és az ukrán gyerekek integrációjának elősegítése, illetve a résztvevő gyerekek élménydús vakációjának biztosítása.

Tervezett programok:

- Kirándulás a Zempléni Kalandparkba
- Vadaspark-látogatás Nyíregyházán
- Úszás, kerékpározás, túrázás
- Aquacinema Kisvárdán
- Angol nyelvtanulási programok
- Játékos, tanulást elősegítő tréning

A program ideje alatt napi ötszöri étkezést, szállást és belépőket biztosítunk.

A tábor INGYENES! A programok az UNICEF pénzügyi támogatásával valósulnak meg. Jelentkezni az alábbi űrlapon lehet: <https://forms.gle/Jovg16y1X7g9Aifu9>

* A Nagyberegi Református Líceum pótfelvételit hirdet az 5., 6., 7., 8., 9. és 10. osztályokba a 2022-2023-as tanévre. A felvételt nyert tanulók számára kedvezményes étkeztést és kollégiumi elszállásolást biztosítunk. A felvételre való jelentkezés határideje: 2022. augusztus 12. Kérdéseiket az nbrl.kre@gmail.com e-mail címre várjuk. Címünk: 90242 Nagybereg, II. Rákóczi Ferenc út 80.

* A Munkácsi Szent István Líceum pótfelvételit hirdet a 8., 9. és 10. osztályba a 2022-2023-as tanévre. A pótfelvételre való jelentkezés határideje: 2022. augusztus 1. A jelentkezéshez szükséges a helyi lelképásztor ajánlólevele, a születési bizonyítvány, illetve személyi igazolvány és a kódszám másolata, valamint 2 db. 3×4-es igazolványkép. Az említett dokumentumokat elegendő, ha a pótfelvételi vizsgára hozzák magukkal. A pótfelvételi vizsgák időpontja: 2022. augusztus 5. (péntek) 9:00 (közép-európai i. sz.) Címünk: 89600 Munkács, Nedeczey u.20. Tel: /0-231/ 2-30-27; 2-24-18; e-mail: sztizstvan.liceum@gmail.com; www.munkacs-katlic.org.ua

* A Nemzetpolitikai Kutatóintézet és az Esterházy Akadémia közös szervezésében első alkalommal kerül megrendezésre az Esterházy Közéleti Tábor, melynek célja, hogy szakmai továbbképzést biztosítson a nemzetpolitika, a történelem, a nemzetközi kapcsolatok, valamint a politikatudományok iránt érdeklődő magyarországi és külföldi magyar egyetemi hallgatóknak, doktoranduszoknak és fiatal kutatóknak. A tábor 2022. július 6–10. között kerül megrendezésre a felvidéki Martoson. Részletek: https://bgazrt.hu/wp-content/uploads/2022/05/Felhivas_EKT1.pdf

* A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával együttműködve 2022. november 11-re meghirdeti a XIX. Fial Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciáját. A konferenciára fiatal, 35 évnél nem idősebb alap diplomával már rendelkező, de tudományos fokozattal még nem rendelkező kárpátaljai magyar kutatók jelentkezését várjuk. Nevezési határidő: 2022. október 4. (hétfő) 14.00 óráig. Postacímünk: „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány, 90202 Beregszász, Kossuth tér 6. Részletes tájékoztatást a +380-31-41-4-29-76 (149-es mellék) telefonszámon és a geniusja2019@gmail.com e-mail címen kaphatnak.

* A Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkársága idén is támogatásban részesíti a kárpátaljai magyarság különböző rétegeit a kárpátaljai szociális programcsomag keretében – tájékoztatta a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára szerdán az MTI-t. Potápi Árpád János közleményében kiemelte: a kormány ezzel újabb támogatást nyújt a háború sújtotta kárpátaljai magyarságnak.

Az államtitkár emlékeztetett: a 2015 óta működő kárpátaljai szociális programcsomag az ottani magyarságnak szóló egyik legátfogóbb program. A program keretében anyagi támogatásban – évi egyszeri fizetéskiegészítésben – részesítik a kárpátaljai magyarság különböző rétegeit: a magyar nyelven oktató tanárokat, egészségügyi dolgozókat, szociális és kulturális munkásokat, újságírókat, színészeket és számos más réteget, emellett támogatják a gyermekétkeztetést.

Potápi Árpád János közölte: a programot idén is meghirdetik, 2 362 820 000 forintot keretösseggel, és az orosz-ukrán háború miatt egyszerűsítik a pályázatok benyújtásának menetét.

Az ettől az évtől hivatalosan működő vasárnapi iskolában legalább öt hónap munkaviszonnyal rendelkező, magyar nyelven oktató pedagógusok is pályázhatnak, ezzel is hozzá szeretnének járulni a szórványban élők oktatásának javításához, a szórványközösségek megerősítéséhez.

A felhívás elérhető a www.bgazrt.hu honlapon, a benyújtási határidő kategóriánként változó.

* A KMKSZ Jótékonyági Alapítvány közleménye

Felhívjuk az érintettek figyelmét, hogy a 2022. évre meghirdetésre került az oktatási és egészségügyi dolgozók, művelődésszervezők, könyvtárosok, közgyűjteményi dolgozók, művészeti- és sportiskolai oktatók, a médiában tevékenykedők, a színészek, előadóművészek,

valamint a gyermekjóléti szolgáltatást és ellátást vagy fogyatékkal élők és más sajátos igényekkel rendelkezők ellátását biztosító dolgozók pályázati lehetősége.

Az oktatási dolgozók június 15-től július 15-ig nyújthatják be pályázataikat az alapítvány körzeti irodáiban. Minden egyéb kategóriában július 16. és augusztus 15. között nyújthatók be a pályázatok.

Kérjük, hogy a pályázat benyújtásának feltételeiről, illetve a szükséges dokumentumokról tájékozódjanak a www.kmkszalap.org honlapon.

Gulácsy Géza,

a „KMKSZ” JA igazgatója

Forrás: kmkszalap.org

Könyvespolc – 2021–2022

Az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális-humán tudományi folyóirat 2002–2022 között megjelent számai itt tekinthetők meg:

<http://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>

<https://epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=595>

Megjelent a folyóirat 2022. évi 1., 2. lapszáma.

Kárpátaljai magyar könyvek

(Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: **Dupka György**)

MEGJELENT

Dupka György, Fuchs Andrea: 30 év a Kárpátaljai magyar könyvkiadás szolgálatában. Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat bibliográfiája (1992-2022). Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2022.

https://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2022/intermix_katalogus.pdf

Bartha Gusztáv. *Kiút.* Kisregény (Felelős szerkesztő: Marcsák Gergely). Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2022.

Tárolt változat: <https://kmmi.org.ua/konyvtar/konyvek/reszletes/kiut>

Ortutay Mária. *Múltunk és jelenünk „lámpás emberei”.* Interjúk, visszaemlékezések, önéletrajzi írások. (Felelős szerkesztő: Szemere Judit). Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2022.

Tárolt változat: <https://kmmi.org.ua/konyvtar/konyvek/reszletes/multunk-es-jelenunk-lampas-emberei>

ELŐKÉSZÜLETBEN

A GULÁG-GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján, 2021. Nemzetközi emlékkonferencia, Beregszász, 2021. november 18. A Szolyvai Emlékpark Évkönyve. Összeállította, a jegyzeteket írta: dr. Dupka György. Lektorálta: dr. Zubánics László. Felelős szerkesztő: dr. Zékány Krisztina. Szolyvai Emlékpark–MÉKK, Ungvár–Budapest, 2022.

Dupka György: *Tiszabökény az Én Hazám. Fejezetek az Árpád-kori település történetéből.* MÉKK, Ungvár–Budapest, 2022.

Hasznos kulturális, irodalmi, művészeti, tudományos információk

- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (ezen belül: *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális kéthavi folyóirat és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat tárolt változata): <https://kmmi.org.ua/>
- Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu>
- RIT, Kárpátalja Magyar Képzőművészek és Iparművészek Révész Imre Társasága: <https://reveszimretarsasag.hu/>
- Kárpátaljai Credo verséneklő Együttes. Kárpátaljai magyar zene Kárpátaljáról (lemezek): <http://credo.def.hu/Hazunktajilemezek.htm>
- Szolyvai Emlékpark: www.szolyvaipark.com.ua
- Kárpátaljai Tudományos Adatbank: karpataljaiadatbank.net
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: www.kmf.uz.ua
- Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács: <http://kmat.uz.ua>

Hasznos média linkek

<http://www.karpatalja.ma>

<https://www.karpatinfo.net>

<http://karpataljalap.net>

<http://kiszo.net>

Karp.in.ua

Dokumentumfilmek

(A YouTube-on elérhető népszerű dokumentumfilmek)

* *Kárpátaljai tragédia.* Rendező: Hajduk Márta.

<https://www.youtube.com/watch?v=hge17S3IEeE>

* **Látótér – Nyelvháború Kárpátalján**

<https://www.youtube.com/watch?v=OMViNQmz5a4>

* **Kárpátalja**

<https://www.youtube.com/watch?v=XycFjziEQgY>

* **Szerelmes földrajz. Kárpátalja.** Vári Fábrián László költő, tanár beszél szülőföldjéről.

<https://www.youtube.com/watch?v=uUZqs3nOhRU>

* "ЦІНА ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ ЖИВИХ" фільм-реквієм/Az élet értéke az élő földön film-rekviem, I. rész. Перша частина відеопроєкту: Трилогія «Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси 1944–1955 рр.». A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=1IbWRIODDY0&list=LLHHIqP_5FDFpREps38a4MCA&index=3

* "Щоб не плакало небо над Україною" (Hogy ne sírjon az ég Ukrajna felett), 2015 р. "Damit der Himmel über der Ukraine nicht weint". Okszana Golovcsuk film-rekviemje, II. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=D3g276LcjUI&feature=share&fbclid=IwAR3L3VYRSjMYOylrwvxnwlo0rpbkOnkAWg_RECbOjs7gD001PwirqQOF0jU

* Намальована війна, 2015. Namaliovana viyna (Megfestett háború), 2015. Drawing War, 2014. Okszana Golovcsuk film-rekviemje, III. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

<https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA>

https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA&list=LLHHIqP_5FDFpREps38a4MCA&index=1

Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma,

www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua